

9. maijs – vēsture, politika, propaganda?

Kāpēc vēsture ir arī šodiena?

7. maijs, Rīga

Vieta: Latvijas Kara muzejs

Rīkotāji:

Latvijas Kara muzejs

Latvijas Okupācijas muzejs

Austrumeiropas politikas pētījumu centrs

LU Filozofijas un socioloģijas institūts

LU Latvijas Vēstures institūts

Pasākums iecerēts kā starptautiska un starpdisciplināra dažādu ekspertu diskusija ar mērķi – skaidrot, kāpēc 9. maija jēga un nozīme Krievijā un Baltijas valstīs atšķiras, kā šis datums tiek politizēts, kā šī politizācija ar propagandas u.c. informācijas ietekmes rīku palīdzību tiek noformēta un nogādāta pie auditorijas un kā tā šķēļ Baltijas valstu sabiedrību, un kā šis datums ir kļuvis par nozīmīgu faktoru drošības kontekstā.

Programma

Darba valoda – latviešu un angļu, ar tulkojumu krievu valodā.

10.30 – 11.00

Izstādes „Diena, kad vīri raudāja. Otrā pasaules kara beigas Latvijas Kara muzeja fotogrāfijās” atklāšana

11.00 – 11.10

Ievadvārdi: **Juris Ciganovs**, Dr. hist., Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks (Latvija)

11.10 – 12.00

Prezentācijas:

Kas ir 8. un 9. maijs?

Valdis Kuzmins, Latvijas Kara muzeja vēsturnieks (Latvija)

Latvija Otrajā pasaules karā: vēsture un mūsdienas

Uldis Neiburgs, Dr. hist., Latvijas Okupācijas muzeja Publiskās vēstures nodaļas vadītājs
(Latvija)

Kā Krievija izmanto vēsturi savas ārpolitikas īstenošanā?

Andis Kudors, Austrumeiropas politikas pētījumu centra izpilddirektors (Latvija)

12. 00 – 12.15

kafijas pauze

12:15 – 12:30

Īsfilmas „**Dievs, Tava zeme deg. Otrais pasaules karš un Latvijas okupācija, 1939–1945**”
demonstrēšana

Scenārija autori: Uldis Neiburgs, Kaspars Zellis, Režisors: Askolds Saulītis

12.30 – 13.30

Diskusijas 1. daļa: 9. maijs – vēsturisks vai politisks notikums?

Pirms 70 gadiem 9. maijā PSRS oficiāli pieņēma nacistiskās Vācijas padošanos, ar to iezīmējot Otrā pasaules kara noslēgumu Eiropā. Kopš tā laika Krievijā 9. maijs tiek atzīmēts kā uzvara Otrajā pasaules karā, ignorējot faktu, ka vairākām valstīm (Baltijas valstīm) kara beigas nozīmēja jaunas okupācijas sākumu un ar to saistīto cilvēcisko traģēdiju turpināšanos. Nevēlēšanās saskatīt 9.maija daudzšķautņaino dabu joprojām atstāj ietekmi uz Baltijas valstu sabiedrībām un politisko vidi.

Vai 9. maijs patiešām ir uzskatāms par uzvaru? Abu totalitāro režīmu – komunistiskā un nacistiskā – nosodījums veicinātu vēsturisko izlīgumu. Taču, kamēr Krievija, noklusējot komunistiskā režīma noziegumus, turpina šo režīmu attaisnot un 9. maiju svin kā uzvaru, nevis atzīmē kā piemiņas dienu, tā cīnās pret šī režīma pretiniekiem, tostarp Baltijas valstīm.

Moderators: Aleksejs Grigorjevs, Dr. philol. (Latvija)

Dalībnieki:

Ritvars Jansons, Dr. hist., vēsturnieks (Latvija)

Ineta Ziemeles, PhD (Cantab), Rīgas Juridiskās augstskolas profesore (Latvija)

Māris Cepurītis, Austrumeiropas politikas pētījumu centra pētnieks (Latvija)

Artūras Svarauskas, PhD, Lietuvas Vēstures institūta pētnieks, Lietuvas Izglītības zinātņu universitātes Vēstures katedras lektors (Lietuva)

13.30 – 14.30

Diskusijas 2. daļa: 9. maija instrumentalizācija

Lai gan 9.maijs ir vēsturisks notikums, mēs joprojām novērojam tā klātbūtni mūsdienās. Vai tas ir rezultāts sabiedrības pašmobilizācijai vai manipulatīvs instruments valstu un politisko grupu rokās? Kādos veidos šis notikums tiek izmantots un kas ir noteikto darbību mērķi? Kāda izskatās vēsturiski-politiskā propaganda mūsdienās?

Moderators: Mārtiņš Kaprāns, LU Filozofijas un socioloģijas institūta pētnieks (Latvija)

Dalībnieki:

Olesya Yakhno-Belkovskaya, PhD, politoloģe (Ukraina)

Raul Rebane, Komunikācijas speciālists (Igaunija)

Sandra Veinberga, Dr. Phil., žurnāliste un publiciste (Latvija)

14.30 – 14.40

Noslēguma secinājumi: **Ainārs Lerhis**, Dr. hist., Austrumeiropas politikas pētījumu centra valdes priekšsēdētājs, LU Latvijas Vēstures institūta vadošais pētnieks (Latvija)

Latvijas Kara muzejs

Latvijas Universitātes

Filozofijas un socioloģijas institūts

Latvijas Okupācijas muzejs

